

Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi elinkeinotulon verottamisesta annetun lain, tuloverolain ja maatilatalouden tuloverolain muuttamisesta VM169:00/2017 (korkojen vähennysoikeuden rajoittaminen)

Kepa ry, yli 300 suomalaisen kehitys- ja ympäristöjärjestön kattojärjestö, kiittää mahdollisuudesta lausua asiasta.

Kepa yhtyy esityksen lähtökohtaan, että aggressiivisen verosuunnittelun ehkäiseminen ja yritystoiminnan edellytyksiä tukeva verojärjestelmä eivät ole toisiaan pois sulkevia tavoitteita. Aggressiivisen verosuunnittelun torjunta on paitsi tärkeää Suomen veropohjan turvaamiseksi myös osa Suomen globaalia vastuuta kestävämmän kansainvälisen talouden edistämiseksi.

Direktiivin kansallisen toimeenpanon yhteydessä on huomioitava, että kyseessä on vähimmäissäätely. EU-maat hyväksyivät veronkierron vastaisen direktiivin yksimielisesti ainoastaan viiden kuukauden käsittelyn jälkeen.¹ Nopean etenemisen hintana oli, että direktiivistä tuli löyhä minimistandardi, pienin yhteinen nimittäjä aggressiivisen verosuunnittelun torjumiselle. Toisin kuin muutamat alhaisen verotuksen EU-maat, Suomi ei hyödy aggressiivisesta verosuunnittelusta, vaan menettää sen vuoksi satoja miljoonia euroja verotuloja vuosittain.² Suomen etu on puuttua korkoverosuunnitteluun tehokkaasti.

1. Kepa suosittelee vähentämiskelpoisten korkomenojen osuuden laskemista esitetystä 25 prosentista lähemmäs 10:tä prosenttia EBITD:sta. OECD:n Base Erosion and Profit Shifting (BEPS) -hanke suosittelee, että raja asetetaan 10-30 prosenttiin oikaistusta elinkeinotoiminnan tuloksesta ja huomauttaa, että haarukan yläpäässä oleva raja voi tulla kysymykseen silloin, jos vähennysoikeutta ei ole muutoin rajattu tai maassa on poikkeuksellisen korkea korkotaso.³

Hallituksen esityksen luonnoksessa esitetty raja on varsin korkea suhteutettuna BEPS-suositukseen ja Suomen olosuhteisiin. Uusien yrityslainojen korkotaso on Suomessa matalampi kuin euroalueella keskimäärin. Laaja vähennysoikeus tarjoaa yrityksille insentiivin paisuttaa korkomenoja keinotekoisesti silloin, kun todelliset nettokorkomenot jäisivät rajan alle. VATT:n nykysäätelyä koskeva selvitys osoittaa tämän ilmiön todeksi, sillä korkomenot

¹ Euroopan komissio, 2016. https://ec.europa.eu/taxation_customs/business/company-tax/anti-tax-avoidance-package/anti-tax-avoidance-directive_en

² Finnwatch, 2016. Jäävuorta mittaamassa. <https://www.finnwatch.org/images/pdf/jaavuori.pdf>

³ OECD/G20 Base Erosion and Profits Shifting Project. Limiting Base Erosion Involving Interest Deductions and Other Financial Payments, Action 4 - 2015 Final Report. s. 50. http://www.keepeek.com/Digital-Asset-Management/oecd/taxation/limiting-base-erosion-involving-interest-deductions-and-other-financial-payments-action-4-2015-final-report_9789264241176-en#page36

ovat pienentyneet rajoituksen myötä.⁴

Kepa pitää perusteltuna, että jatkossakin painotetaan etuyhteyskorkomenojen vähennysoikeuden rajaamista. Niihin liittyy aggressiivisen verosuunnittelun kannalta korkein riski, vaikka muutkaan korkomenot eivät ole riskittömiä (ks. kohta 3). Käytännössä prosenttirajan laskeminen rajoittaisi nimenomaan etuyhteysvelkoihin liittyvää aggressiivista verosuunnittelua sen vuoksi, että muista veloista syntyneitä nettokorkomenoja on esityksen myötä mahdollista vähentää suurempi tuloksesta riippumaton euromäärä, joka ylittyy hyvin harvojen yritysten kohdalla (ks. kohta 4).

- 2. Jotta tavoite puuttua erityisesti etuyhteyskorkoihin toteutuu, tulee vähäisiksi katsottujen nettokorkomenojen euromääräistä rajaa laskea esimerkiksi 100 000 euroon.** Nykyinen ja hallituksen esityksen luonnoksessa esitetty 500 000 euron raja tarjoaa helpon, puolen miljoonan euron arvoisen mahdollisuuden välttää veroja konserninsisäisellä korkoverosuunnittelulla.
- 3. Rajoituksen tulee koskea kaikkia yrityksiä, myös ns. itsenäisiä yksiköitä. Näin varmistetaan paitsi yhtiöiden tasapuolinen kohtelu myös lain tehokkuus ja yksinkertaisempi soveltaminen.**

Itsenäisten yksiköiden rajaaminen lain ulkopuolelle asettaa niiden kanssa eriarvoiseen asemaan yhteisöt, joilla on etuyhteydessä oleva yritys tai kiinteä toimipaikka. Lakimuutoksen myötä niiden yritysten kohdalla, joilla on etuyhteydessä olevia yrityksiä, vähennysoikeuden rajoituksen piirissä ovat myös ulkopuolisille maksetut korkomenot. Itsenäinen yksikkö saisi vähentää vastaavia korkomenoja rajattomasti.

Lain soveltamisen kannalta on keskeinen ongelma, että on huomattavan haastavaa varmistua siitä, että verovelvollisella ei ole lainkaan direktiivin määritelmän mukaisia etuyhteydessä olevia yrityksiä.

Kansainvälisen talouden läpinäkyvyys, etenkin omistusten avoimuus, ei ole sillä tasolla, että aina olisi mahdollista varmistua siitä, että verovelvollisella ei ole etuyhteydessä olevia yrityksiä. Luonnollisella henkilöllä voi olla verovelvollisesta esimerkiksi suoraan 12,5% omistus ja omistamansa ulkomaisen yrityksen kautta 12,5% välillinen omistus. Tästä muodostuva etuyhteys jää lähes väistämättä verottajalta piiloon, ellei henkilö itse tuo sitä julki.

On huomattava, että direktiivin sisältämän etuyhteydessä olevan yrityksen määritelmän (2 artikla, kohta 4) lasketaan mukaan myös luonnolliset henkilöt, joilla on vähintään 25 prosentin osuus verovelvollisesta. Laki siis soveltuu joka tapauksessa moneen sellaiseenkin yritykseen, jolla ei tosiasiallisesti ole etuyhteyttä toiseen yritykseen, vaan ainoastaan luonnolliseen henkilöön.

⁴ Harju et al. 2017. Responses to an Interest Barrier: Empirical Evidence. VATT Working Papers 90.

http://vatt.fi/artikkeli/-/asset_publisher/suomen-korkovahennysrajoitus-hillitsi-monikansallisten-yritysten-voitonsiirtoa

Toisaalta voi syntyä tilanteita, joissa viisi tahoaa omistaa kukin 20 prosenttia yhtiöstä, jolloin etuyhteydessä olevan yrityksen määritelmä ei täyty ja yhtiötä pidetään itsenäisenä yksikkönä. Omistajat voivat sopia lainoista, jolla yhtiön verotettavaa tulosta heikennetään, ja yhtiö voi rajoituksetta vähentää kaikki nettokorkomenonsa verotuksessa. Myös BEPS-raportti suosittaa itsenäisten yksiköiden huomioimista korkovähennysrajoituksessa.⁵

4. Muiden kuin etuyhteysvelkojen kohdalla vähennyskelpoisten nettokorkomenojen euromääräinen raja tulee asettaa esitettyä pienemmäksi, esimerkiksi 500 000 euroon.

Hallituksen esityksen luonnoksessa esitetty kolmen miljoonan euron ”automaattinen” vähennysoikeus silloin, kun kyse ei ole etuyhteysvelasta, on perusteettoman antelias ja avaa oven yllä kuvatulle omistusjärjestelyillä kikkailulle. Rajan alentaminen ja ulottaminen ns. itsenäisiin yksiköihin auttaisi torjumaan aggressiivista verosuunnittelua. Se vaikuttaisi vain niihin noin 300 yhteisöön, joiden nettokorkomenot muista kuin etuyhteysveloista ovat yli 500 000 euroa mutta alle kolme miljoonaa euroa, ja niidenkin kohdalla vain siinä tapauksessa, että nettokorkomenot ylittävät prosentimääräisen rajan suhteessa EBITD:aan.⁶

Eri yhtiötyyppien tasapuolisen kohtelun vuoksi on perusteltua, että raja on sama itsenäisille yksiköille ja yhtiöille, joilla on etuyhteysosapuolia, silloin kun kyseessä on muu kuin etuyhteysvelka.

- 5. Mahdollisuutta siirtää eteenpäin vähennyskeltvottomia korkomenoja tulee rajoittaa enintään kolmeen vuoteen.** Pitkäaikainen tappiollinen toiminta viittaa lainojen keinotekoisuuteen, ja mahdollisuus siirtää korkomenoja vähennettäviksi seuraavina vuosina luo intressin paisutella niitä. BEPS-raportti suosittaa vähennysoikeuden eteenpäin siirtämisen rajoittamista.⁷ Rajaus kolmeen vuoteen jättää yrityksille joustavuutta silloin, kun korkomenoja ajoittuu erityisesti tietyille vuodelle, mutta torjuu verovälttelyä.
- 6. Holding-yhtiöiden käyttöä korkoverosuunnittelussa tulee rajoittaa.** Esimerkiksi Ranskassa ja Alankomaissa niille maksettavien korkojen vähennyskelpoisuutta on rajoitettu tiettyjen ehtojen täytyessä.
- 7. Kepa kiittää valtiovarainministeriötä siitä, että tasevertailu poistuu.** Tasevertailu on ollut harvojen yritysten käytössä ja se on rapauttanut veropohjaa. **Samoin on positiivista, että lakia ei heikennetä sulkemalla tiettyjä toimialoja tai julkisia infrastruktuurihankkeita sen ulkopuolelle.** Rajaukset heikentäisivät lain tehokkuutta merkittävästi.

⁵ OECD/G20 Base Erosion and Profits Shifting Project. Limiting Base Erosion Involving Interest Deductions and Other Financial Payments, Action 4 - 2015 Final Report. s. 34-35.

⁶ Esitys, s. 17.

⁷ OECD/G20 Base Erosion and Profits Shifting Project. Limiting Base Erosion Involving Interest Deductions and Other Financial Payments, Action 4 - 2015 Final Report, s. 69.

Lisätietoja:

Lyydia Kilpi, asiantuntija, vero-oikeudenmukaisuus ja yritysvastuu
p. 050 317 6738
s-posti: lyydia.kilpi@kepa.fi